

กรมควบคุมโรค
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2560

จุลสาร

Env. Occ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม <http://envocc.ddc.moph.go.th>

หัวข้อ Theme งานประชุมวิชาการนานาชาติด้านโรค
จากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1 คืออะไร
รับส่งคำตอบมาได้ที่ media.envocc@gmail.com ภายในวันที่ 10 มีนาคม 2560
(วงเล็บด้วยว่าร่วมตอบคำถามจุลสารฉบับนี้เท่าไร)

กิจกรรมร่วมตอบคำถาม
ประจำฉบับนี้
จำนวน 5 รางวัล

สาระในเล่ม

<https://www.facebook.com/pages/สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม>

ผอ.กักตายน

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว จุลสารสำนักฯ ก็เดินทางก้าวสู่ปีที่ 5 แล้วนะครับ ซึ่งฉบับนี้ถือเป็นฉบับปฐมฤกษ์ เปิดตัวปี 2560 และเป็นจุลสารที่จัดทำขึ้นเป็นฉบับพิเศษเพื่อต้อนรับการประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเรามีความภูมิใจและใส่ใจ ที่จะเพิ่มเนื้อหา สารที่เป็นประโยชน์ คัดสรรมาเฉพาะสำหรับสมาชิกผู้อ่านทุกท่าน

สำหรับเนื้อหาปฐมฤกษ์ภายในฉบับนี้ ได้รวบรวมการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักฯ โดยบอกเล่าเรื่องราวบทบาทภารกิจสำคัญของสำนักฯ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาการวิจัยและวิชาการ การพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพ การพัฒนาด้านข่าวกรอง และการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินจากสารเคมีและรังสี รวมทั้งการศึกษาค้นคว้า วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้

เทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ และการพัฒนากฎหมายโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ สำนักฯ ได้ยกระดับการประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยผลักดันให้เป็นการประชุมวิชาการนานาชาติด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศภายใต้แนวคิด “สานพลังขับเคลื่อนนวัตกรรม ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อก้าวที่มั่นคง สู่อสังคที่ยั่งยืน” ต่อไป

สุดท้าย ผมหวังว่าเนื้อหาจากจุลสาร Env-Occ ฉบับนี้ จะทำให้ผู้อ่านทุกท่านได้รับประโยชน์และมีความสุขกับการอ่านจุลสาร หากมีข้อเสนอแนะ หรือคำติชม ยินดีรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ดร.นายแพทย์ปรีชา เปรมปรี
ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพ
และสิ่งแวดล้อม

รอบรู้งาน Env.occ ก้าวสู่นานาชาติ

การประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม “ก้าวสู่นานาชาติ”

การจัดประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม นับเป็นกลไกหนึ่งที่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการจัดประชุมวิชาการแห่งชาติขึ้นในปี การประชุมวิชาการโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ปี (60) และ การประชุมวิชาการนานาชาติด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1 ปี (60) โดยมีแนวคิดหลักว่า “สานพลังขับเคลื่อนนวัตกรรม ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อก้าวที่มั่นคง สู่อสังคที่ยั่งยืน” (Occupational and Environmental Health Innovation For Health Sustainability) ในครั้งนี้

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กร เพื่อเป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญทางวิชาการด้านการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อก้าวเข้าสู่ระดับนานาชาติ ตามมาตรฐานสากล ให้เป็นศูนย์ประสานงานขององค์การอนามัยโลก สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมีการประสานงานและร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศและในระดับภูมิภาคอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนต่อไป

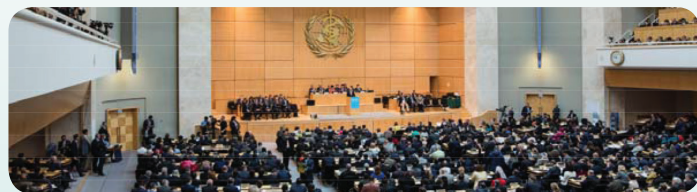
ความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการด้านการป้องกันควบคุมโรค และสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ด้วยสถานะเป็นศูนย์ประสานงานด้านอาชีวอนามัย (WHO Collaborating Centre (WHO CC) for Occupational Health) ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South - East Asia Region) สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมีความร่วมมือทั้งทางวิชาการและนโยบายกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาชาติ อาทิ องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) องค์การดำเนินงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ร่วมดำเนินงานอนุสัญญาระหว่างประเทศต่างๆ มีความร่วมมือกับประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนในการจัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสุขภาพระดับอาเซียน (ASEAN Health Surveillance Criteria) ตามที่ ASEAN SOMHD (ASEAN Senior Official's Meeting on Health Agenda) กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังมีการขับเคลื่อนให้มีความร่วมมือระดับกรมควบคุมโรคกับหน่วยงานในต่างประเทศ ได้แก่ ร่วมจัดทำข้อเสนอทางนโยบายในการประชุมสมัชชาอนามัยโลก (World Health Assembly: WHA) จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ทางวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมระหว่างกรมควบคุมโรคกับ Guangdong Health and Family Planning Commission (GDHFPC) มณฑลกว่างตุง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการและระหว่างกรมควบคุมโรคและมหาวิทยาลัย UOEH (University of Occupational and Environmental Health) ประเทศญี่ปุ่น [UOEH เป็นสถาบันการศึกษาที่มีสถานะ เป็น WHO CC for Occupational Health ของภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก (Western Pacific Region)] มีการดำเนินงานตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International Health Regulation 2005: IHR 2005) โดยเฉพาะด้านสารเคมีและรังสี มีความร่วมมือกับ WHO CC ด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคอื่นๆ อาทิ NIOSH ของประเทศสหรัฐอเมริกา และหน่วยงานด้านสุขภาพในประเทศอังกฤษ มีความร่วมมือทางวิชาการกับ WHO สำนักงานใหญ่และ WHO CC ในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ในการพัฒนาวิชาการเพื่อยกระดับการจัดบริการอาชีวอนามัย

(Occupational Health Service) ของหน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary Care Units: PCU) ในภูมิภาคเอเชีย มีความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ประเทศสิงคโปร์ สถาบันมะเร็ง (NCI) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความร่วมมือกับ WHO และ ILO ในการปรับปรุงข้อมูล International Chemicals Safety Cards (ICSCs) นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ มีบทบาทเป็นที่ปรึกษาด้านพิษตะกั่วในงานผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมภายใต้ UNEP มีการแลกเปลี่ยนศึกษาดูงานและฝึกอบรม การประชุมวิชาการระหว่างประเทศ การสอบเทียบความชำนาญทางห้องปฏิบัติการในการวิเคราะห์ตัวอย่างสิ่งแวดล้อมและชีวภาพกับองค์กรสำคัญในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

ด้วยเหตุผลที่ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าของการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ 2560 นี้จึงมีการยกระดับการจัดประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติไปเป็นการประชุมวิชาการนานาชาติด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม นับเป็นก้าวใหม่ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างเป็นทางการ

ผู้แทนกรมควบคุมโรคในคณะผู้แทนประเทศไทยในการประชุมสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ 69 (World Health Assembly 69th (WHA 69))

รอบรู้งาน Env.occ การพัฒนาร่าง พ.ร.บ.โรคจากการประกอบอาชีพฯ

การพัฒนาร่าง พ.ร.บ. โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ในปัจจุบันสถานการณ์โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่มีแนวโน้มและความรุนแรงสูงขึ้น เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการบริการที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ส่งผลให้มีผู้ป่วยจากโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นทุกปี กอปรกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบัน ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่ จะนำมาใช้จัดการปัญหาและลดผลกระทบที่เกิดจากโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ... เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ คือ เพื่อคุ้มครองสุขภาพผู้ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร และร่างกฎหมายได้มีการรับฟังความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรอิสระ และประชาชน

ซึ่งจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับการจัดทำพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และไม่ขัดแย้งกับกฎหมายฉบับอื่นที่มีการบังคับใช้อยู่แล้ว

โดยกฎหมายดังกล่าว มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ตลอดจนจนถึงการให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษากับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และประชาชน 2) การเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 3) การป้องกัน และควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 4) การจัดการกรณีเกิดความเสียหายต่อสาธารณะหรืออันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน 5) ให้ความช่วยเหลือผู้ซึ่งเป็นโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 6) การแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

การดูแลสุขภาพจากการประกอบอาชีพของกลุ่มแรงงานนอกระบบ

จากจำนวนประชากรที่มีงานทำ 38.3 ล้านคน มีจำนวนแรงงานนอกระบบมากถึง 21.1 ล้านคน คิดเป็น 55.6% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) ซึ่งการดูแลสุขภาพจากการประกอบอาชีพของกลุ่มแรงงานนอกระบบนั้น มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงและการปรับหรือจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการทำงานที่ปลอดภัย ซึ่งเป็นการส่งเสริม ป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพด้วยตนเองและกลุ่มหรือชุมชน รวมถึงการรักษาและฟื้นฟูหลังจากที่เจ็บป่วยหรือได้รับผลกระทบจากการทำงาน กรมควบคุมโรคโดยสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเครือข่ายภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน พร้อมด้วยหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข 14 หน่วยงาน ได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือเพื่อการส่งเสริมป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายฯ สู่การปฏิบัติไปยังหน่วยงานระดับเขต/พื้นที่ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันไปในทิศทางเดียวกัน และให้หน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อให้แรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ตามแนวทางที่กรมควบคุมโรคกำหนด

ระยะเร่งด่วนและระยะสั้น (ปี 2559-2560) โดยผลักดันกลไกขับเคลื่อนนโยบายฯ รวมถึงพัฒนารูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ (Service package) และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์สำหรับการส่งเสริมป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานนอกระบบกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร, กลุ่มแกะสลักหิน, กลุ่มเก็บและคัดแยกขยะทั่วไปและขยะอิเล็กทรอนิกส์, กลุ่มช่างแท็กซี่และกลุ่มตัดเย็บผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า รวมถึงการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานนอกระบบ

ระยะกลาง พัฒนากลไกการจัดบริการอาชีวอนามัย รวมถึงรูปแบบการจัดการภัยคุกคามจากการประกอบอาชีพ รวมถึงบุคลากรการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่เป้าหมาย (แพทย์ พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข อสม.) ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านอาชีวอนามัย และกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีความเสี่ยงทางสุขภาพให้ได้รับการส่งเสริม ป้องกันโรคและภัยสุขภาพจากการทำงานและได้รับบริการอาชีวอนามัยทุกกลุ่มอาชีพ

ระยะยาว พัฒนาหน่วยบริการสุขภาพให้สามารถบริการอาชีวอนามัยได้อย่างทั่วถึง รวมถึงกลุ่มแรงงานนอกระบบทุกกลุ่มอาชีพสามารถเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยที่มีคุณภาพ

รอบรู้งาน Env.occ โครงการวัยทำงานปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข

โครงการวัยทำงานปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข

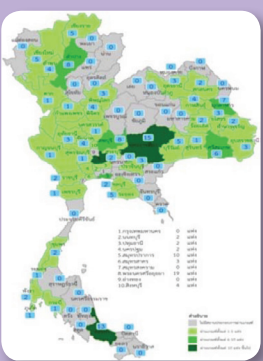
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการจัดทำโครงการวัยทำงานปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข ภายใต้นโยบายลดโรค เพิ่มสุข นับจากปีงบประมาณ 2555 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยทำงานมีสุขภาพดี ลดการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการบาดเจ็บ รวมทั้งโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่ มีความปลอดภัยจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจิตที่ดี โดยบูรณาการร่วมกันระหว่าง 3 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย และกรมสุขภาพจิต

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานเครือข่ายจึงได้พัฒนาเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์การพัฒนาของโครงการสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข และองค์ความรู้การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากแร่ใยหิน และฝุ่นหิน รวมไปถึงการพัฒนาต้นแบบ Facilitators และผู้ตรวจประเมิน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานเครือข่ายในระดับเขต จังหวัด และพื้นที่ รวมไปถึง

การตรวจประเมินสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุขร่วมกับสคร.มีผลการดำเนินงานดังนี้

1) สนับสนุนให้มีการจัดบริการอาชีวอนามัยครบวงจรแก่สถานประกอบการ ผลการดำเนินงานสถานประกอบการเข้าร่วมดำเนินงานสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพที่สำคัญมีการจัดบริการอาชีวอนามัยครบวงจร จำนวน 240 แห่ง จาก 55 จังหวัดทั่วประเทศ โดยมีสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงสูงสามารถดำเนินการครบทั้ง 6 กิจกรรม จำนวน 45 แห่ง จาก 21 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 27.63 จากเป้าหมาย 76 จังหวัดจังหวัดละ 1 แห่ง

2) สนับสนุนสถานประกอบการให้มีการดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด จากสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 216,745 แห่ง มีสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนเข้าถึง/ได้รับข้อมูลของโครงการฯ ทั้งหมด 8,879 แห่ง จากเป้าหมาย 10,838 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.92 และมีสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 625 แห่ง ผลการดำเนินงาน พบว่า สถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 174 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.84 ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

แผนภาพแสดงจำนวนสถานประกอบการในจังหวัดที่ผ่านเกณฑ์ สถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข ปี 2559

การเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนจากการปนเปื้อนสารเคมี กรณีกิจการเหมืองแร่ทองคำและกรณียะ

จากนโยบายการดำเนินงานด้านการปกป้องมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล กรมควบคุมโรค โดยสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่ปนเปื้อนสารเคมีหลายพื้นที่ ที่สำคัญได้แก่ การดำเนินงานคัดกรองความเสี่ยงและเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนกรณีการร้องเรียนเรื่องผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนบริเวณรอบเหมืองแร่ทองคำ ในพื้นที่รอยต่อ 3 จังหวัด (พิจิตร เพชรบูรณ์ พิษณุโลก) และยังสามารถเพิ่มการดำเนินงานที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพของประชาชนตามนโยบายภาครัฐ และจากปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะมีเพิ่มมากขึ้น สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมจึงดำเนินโครงการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการคัดแยกและรีไซเคิลขยะในพื้นที่เสี่ยงสูงในพื้นที่เป้าหมายในปีงบประมาณ 2558 - 2559 โดยแบ่งพื้นที่เป้าหมายออกเป็นพื้นที่ขยะทั่วไป 5 จังหวัด (พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สมุทรปราการ ขอนแก่น และนครศรีธรรมราช) และขยะอิเล็กทรอนิกส์ 3 จังหวัด (กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี) โดยมีเป้าหมาย ร้อยละ 30 ของประชาชนและคนทำงานสัมผัสขยะในพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่โอกาสเสี่ยงสูง 8 จังหวัด ดังกล่าว ได้รับ

การคัดกรองความเสี่ยงทางสุขภาพ และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชนและผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะ ในพื้นที่เสี่ยง 20 จังหวัดในปีงบประมาณ 2558 ทั้งนี้เพื่อขยายพื้นที่และสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดกลไกการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการดูแลสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะ

จากการดำเนินงานเรื่องกรณีเหมืองแร่ทองคำและกรณียะนั้นพบว่าเนื่องจากเป็นปัญหาร้องเรียน จึงมีความยุ่งยากในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ทั้งจากผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้อง และบางแห่งมีปัญหาการเมืองภายในพื้นที่แทรกซ้อน นอกจากนี้ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ไม่มีการขึ้นทะเบียนแรงงานอิสระ รวมถึงสิทธิในการตรวจรักษานั้นไม่ครอบคลุมการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยง/ตรวจสุขภาพทั่วไปบางรายการ เช่น การตรวจสมรรถภาพ ปอด หู ตา เป็นต้น ปัจจุบันสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาระบบ/โปรแกรมที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลสุขภาพที่เกี่ยวข้อง เพื่อข้อมูลคลาดเคลื่อนหรือสูญหายของการบันทึกข้อมูลสุขภาพหรือสูญหาย

รอบรั้วงาน Env.occ การพัฒนากลไกเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

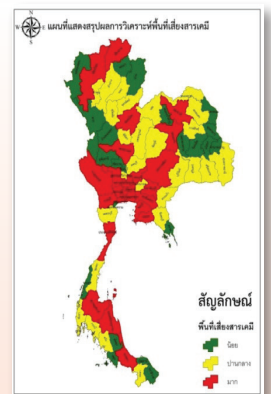
การพัฒนากลไกเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขสู่ ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบัน สถานการณ์สาธารณสุขภัยหรือภัยพิบัติมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากขึ้น จากข้อมูลการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559 พบว่าเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุภัยเกี่ยวกับสารเคมี จำนวน 170 ครั้ง โดยพบว่าเหตุการณ์เกิดจากไฟไหม้มากที่สุด จำนวน 105 ครั้ง รองลงมาสารเคมีการรั่วไหล จำนวน 27 ครั้ง และการระเบิด จำนวน 26 ครั้ง ตามลำดับ สถานที่เกิดเหตุการณ์ในโรงงานมากที่สุด จำนวน 76 ครั้ง รองลงมาคืออุบัติเหตุขนส่ง / จราจร จำนวน 34 ครั้ง โดยมีผู้ได้รับผลกระทบทั้งหมด 348 ราย จำแนกเป็นบาดเจ็บ จำนวน 317 ราย และเสียชีวิต จำนวน 31 ราย การเกิดอุบัติเหตุทุกครั้งทำให้เกิดผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน และคนทำงาน เพื่อป้องกันและลดผลกระทบทางด้านสุขภาพต่อประชาชน

กรมควบคุมโรคได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 เตรียมความพร้อมและการจัดการในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพตามมาตรฐานสากล ให้หน่วยงานภายใต้กรมควบคุมโรคดำเนินการพัฒนากลไกการจัดการเตรียมความพร้อมและบูรณาการระบบ

ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านโรคและภัยสุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล การบริหารจัดการสาธารณสุขโดยใช้หลักการ 2P2R สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานเตรียมความพร้อม โดยการจัดทำแผนประกอบกิจการ (BCP) และแผนปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางด้านสารเคมีด้านรังสี และกรณีหมอกควันภาคเหนือ จัดทำระบบบัญชาการเหตุการณ์(Incidence command system : ICS) และพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ในเรื่องระบบบัญชาการเหตุการณ์

นอกจากนี้ ยังมีการเฝ้าระวังเหตุการณ์อุบัติเหตุทางด้านสารเคมี และรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์เป็นรายไตรมาส และประจำปี เผยแพร่ทาง website ของหน่วยงานและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบสถานการณ์เป็นประจำ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นมา

รูปภาพที่ 1 แสดงจังหวัดเสี่ยงทางด้านสารเคมี

การพัฒนาการจ้ดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

ปัญหาโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาและขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันยังคงมีผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยด้วยโรค/ภัยจากการทำงาน รวมถึงประชาชนผู้ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ ดังนั้นการจัดให้มีบริการดูแลสุขภาพอย่างเท่าเทียม ครอบคลุม และมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ปี 2558 กรมควบคุมโรค โดยสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้นำมาตรฐานการจ้ดบริการอาชีวอนามัยสำหรับโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป มาใช้ในการตรวจประเมินและรับรองคุณภาพการจ้ดบริการของโรงพยาบาลแต่ละระดับ ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายร้อยละ 30 ของโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ทั่วประเทศ ให้สามารถจ้ดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมได้ โดยเน้นจังหวัดในพื้นที่เสี่ยง Hot Zone (รวมจังหวัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ) 46 จังหวัด ดำเนินการพัฒนางานความรู้

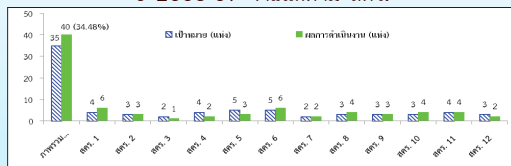
ที่เกี่ยวข้องแก่ทีมตรวจประเมินคุณภาพระดับจังหวัด โดยผลการตรวจประเมินและรับรองตามมาตรฐานฯ และตามเกณฑ์การจ้ดบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในปี 2558 - 2559 พบว่า รพศ./รพท. จำนวน 116 แห่ง สามารถผ่านการรับรองการประเมินฯ จำนวน 40 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.48 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนด

นอกจากนี้ในปี 2560 เป็นต้นไป ได้บูรณาการและพัฒนา มาตรฐานการจ้ดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยเป็นมาตรฐานชุดเดียวกัน เพื่อให้หน่วยบริการสาธารณสุขใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจ้ดบริการ รวมทั้งใช้ในการตรวจประเมินและรับรองคุณภาพการจ้ดบริการ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีด้านสาธารณสุขด้วย

ภาพแสดงการตรวจประเมินตามมาตรฐานการจ้ดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในรพศ./รพท. ปี 2559

ตารางเปรียบเทียบเป้าหมายและผลการรับรองการดำเนินงานตามมาตรฐานการจ้ดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป ปี 2558-59 จำแนกตาม สคร.

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
88/21 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 117 / 2540
ไปรษณีย์โทรเลขนนทบุรี

<https://www.facebook.com/pages/สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม>

ที่ปรึกษา

ดร.บพ.ปรีชา เปรมปรี ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

กองบรรณาธิการ

กลุ่มสื่อสารสาธารณะและพัฒนาเครือข่าย

สถานที่ติดต่อ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 88/21 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 4514 โทรสาร 0 2590 4388 อีเมล media.envocc@gmail.com เว็บไซต์ <http://envocc.ddc.moph.go.th/>